



ØKONOMI- OG
ERHVERVS MINISTEREN

8. december 2010

Besvarelse af spørgsmål 7 ad L 49 stillet af Erhvervsudvalget den 30. november 2010 efter ønske fra Morten Østergaard (RV)

ØKONOMI- OG
ERHVERVS MINISTERIET
Slotsholmsgade 10-12
1216 København K

Spørgsmål:

I forlængelse af forslaget om ophævelse af stemmeretsbegrænsning i sparekasser og andelskasser bedes ministeren kommentere den bekymring, som direktøren for brancheorganisationen Lokale Pengeinstitutter, Jan Kondrup, udtrykker i Dagbladet Børsen den 25. november 2010 i artiklen "Sparekasser i pank over ny lovgivning" om, at andels- og sparekaskulturen i Danmark er i overhængende fare for at blive udsat for en regulær nedslagning.

Tlf. 33 92 33 50
Fax 33 12 37 78
CVR-nr 10 09 24 85
oem@oem.dk
www.oem.dk

Svar:

Direktøren for brancheorganisationen Lokale Pengeinstitutter Jan Kondrup anfører i den omtalte artikel fra Dagbladet Børsen, at lovforslaget om ophævelse af de lovbestemte stemmeretsbegrænsninger i spare- og andelskasser gør det muligt at anvende sparekassens midler til en dominerende indskyders egne formål eller i dennes egeninteresse til at opnå en høj forrentning af garantikapitalen. Sparekassens reserve skulle således blive mindre beskyttet, end den er efter gældende ret.

Jeg kan oplyse, at dette ikke vil være tilfældet, da lov om finansiel virksomhed § 202 sikrer, at sparekassens midler er øremærket til konsolidering af sparekassen eller uddeling til almenyttige eller velgørende formål. Disse regler påvirkes ikke af ophævelsen af bestemmelserne om stemmeretsbegrænsninger og vil derfor også fremover sikre, at sparekassens midler anvendes i overensstemmelse med sparekasseprincipperne.

Det vil således fortsat være gældende, at en sparekasses årlige overskud skal henlægges til egenkapitalen bortset fra beløb, der tillægges sparekassens medarbejdere som led i aftaler om overskudsdeling. Denne bestemmelse om anvendelse af sparekassens årlige overskud forhindrer, at overskuddet tilfalder stiftere, garanter eller andre.

Det vil være i strid med loven, hvis garantierne får gennemført et tiltag om, at garantierne skal bevilge sig selv en høj rente på deres garantindsud, som står i væsentlig misforhold til sparekassens overskud og kapitalforhold eller den risiko, der sædvanligvis er forbundet med at være garant. Dette ville udhule årets overskud og dermed sparekassens mulighed for at konsolidere sig.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at forrentning af garantikapitalen er en udgift på resultatopgørelsen, og hvis en storinvestor – fx. en kapitalfond – kræver en meget høj forrentning, vil det efter Finanstilsynets for-

tolkningspraksis kunne være i strid med § 202, i og med den påvirker overskuddet. Forrentning af garantikapitalen er endvidere vedtægtsbestemt. En meget høj forrentning vil derfor i første omgang kræve ændring af vedtægterne, og dernæst må forrentningen som nævnt ikke være så stor, at den udhuler sparekassens årlige overskud, da dette vil kunne anses for en omgåelse af § 202, der har til formål at sikre, hvordan overskuddet i sparekassen disponeres.

Lokale Pengeinstitutter (LOPI) har endvidere anført, at den statslige hybride kernekapital blev forrentet med 10 pct. p.a. og finder, at en storinvestor dermed teoretisk vil kunne opnå en højere forrentning, hvilket vil kunne nedbringe overskuddet.

Muligheden for at modtage statslig hybrid kernekapital var en helt særlig ordning, som blev tilbudt institutterne som følge af den finansielle krise. Forrentningen af denne hybride kernekapital er derfor også relativt høj sammenlignet med anden hybrid kernekapital. Det bemærkes endvidere, at den hybride kernekapital og garantikapital er to forskellige kapitaltyper. Dertil kommer at forrentning af hybrid kernekapital forhandles mellem to af hinanden uafhængige parter ud fra forretningsmæssige hensyn, hvorimod forrentningen af garantikapital er vedtægtsbestemt.

I henhold til loven kan repræsentantskabet dog bestemme, at der skal anvendes beløb til almennyttige eller velgørende formål. Sådanne beløb kan eventuelt henlægges til en særlig fond til senere udbetaling. Derved vil uddeling af sparekassens overskud være reserveret til almennyttige eller velgørende formål. Udtrykket ”almennyttige eller velgørende formål” skal forstås helt bogstaveligt og er eksempelvis tilskud til det lokale foreningsliv, lokale sportsklubber og lokale museer. Derimod er bl.a. tilskud til aktietegning eller begunstiggelse af egne byggeprojekter ikke omfattet af udtrykket ”almennyttige eller velgørende formål”. En garant vil således ikke kunne opnå direkte råderet eller magten over sparekassens opsparede reserver.

Uddelingen til almennyttige eller velgørende formål skal desuden stå i rimeligt forhold til sparekassens indtjeningsmæssige og solvensmæssige situation og kan kun finde sted, hvis sparekassen har overskud. Overtrædelse af lovens § 202 er i øvrigt strafbart i medfør af lovens § 373, stk. 1.

I den forbindelse skal det også bemærkes, at det følger af lov om finansiel virksomhed § 61, stk. 1, at enhver fysisk eller juridisk person – eller flere fysiske eller juridiske personer, som handler i forståelse med hinanden – der påtænker direkte eller indirekte at erhverve mere end 10 % af stemmerettighederne i en sparekasse, på forhånd skal ansøge Finanstilsynet om godkendelse af den påtænkte erhvervelse. Det samme gælder, hvis andelen af stemmerettigheder forøges, således at denne vil komme til at udgøre eller overstige en grænse på henholdsvis 20 pct., 33 pct. eller 50 pct. Finanstilsynet godkender kun den påtænkte erhvervelse, hvis det vurderes, at den pågældende storinvestor ikke vil udøve uhensigtsmæssig

indflydelse på ledelsen af sparekassen.

Efter Finanstilsynets praksis vil bestemmelsen i § 61 sikre beskyttelse mod, at en eller få storinvestorer vil kunne udøve uhensigtsmæssig indflydelse på sparekasser.

Endvidere gælder det, at Finanstilsynet i forbindelse med ansøgningen i henhold til lov om finansiel virksomhed § 61 a skal sikre hensynet til en fornuftig og forsvarlig forvaltning af den virksomhed, hvori erhvervelsen påtænkes.

Det følger endelig af lov om finansiel virksomhed § 62, at hvis kapitalejere, der er i besiddelse af en af de i § 61, stk. 1, omhandlede andele ikke opfylder disse krav, kan Finanstilsynet ophæve den stemmeret, der er knyttet til de pågældende ejeres kapitalandele eller påbyde virksomheden at følge bestemte retningslinjer.

I tillæg hertil kan nævnes, at solvenskravene i lovens § 124 til stadighed skal være opfyldt, hvorfor garantierne ikke kan kræve garantikapitalen indløst, hvis dette vil medføre at sparekassen ikke længere vil kunne leve op til kapitalkravene. Finanstilsynet har desuden en lovbestemt ret til at kræve stop for indløsningen af garantier i henhold til lov om finansiel virksomhed § 350, hvis fortsat indløsning af garantier vil kunne bringe sparekassens kapitalgrundlag i fare.

For at undgå tvivl om, at en sparekasses formue og reserve skal være underlagt samme beskyttelse i henhold til lovgivningen som i dag, vil jeg fremsætte et ændringsforslag, hvorefter sparekasser, der ophæver stemmeretsbegrænsningerne i vedtægterne, ikke samtidig med ophævelsen eller på et senere tidspunkt må ændre i vedtægternes bestemmelser om anvendelse af egenkapitalen eller det årlige overskud.